

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 2. Utrùm Angelis viatoribus revelarum fuerit Incarnationis mysterium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

nam, cum aliis duabus personis physicè producere gratiam in Angelis, quod verum est.

R. 2. libenter concedendo Angelos sanctos cum hominibus constituere unum corpus mysticum, cuius caput mysticum est Christus ut homo, adeoque Christum secundum humanitatem esse mysticum caput non solum hominum, sed etiam Angelorum. Sed addo Christum, ut hominem, non eodem modo esse caput hominum & Angelorum: est enim hominum caput non solum quoad excellentiam & gubernationem externam, sed etiam quoad internum gratiæ influxum: Angelorum verò tantum quoad excellentiam & externam gubernationem caput est. Ratio disparitatis est, quia Christus, ut homo, hominum, non Angelorum est salvator. Unde Christus, ut homo, meritis est gratiam hominibus, non Angelis: quare ut homo, in homines, non in Angelos, gratiam meritorie influit.

ARTICULUS II.

Utrum Angelis viatoribus revelatum fuerit Incarnationis mysterium.

DE mysterio Trinitatis questionem non proponimus; hoc enim mysterium Angelis viatoribus revelatum fuisse, extra controversiam est: dubitari enim non potest, eos per fidem cognovisse finem supernaturalem, ad quem erant ordinati & creati, & ad quem proinde actiones suas referre debebant. Hic autem finis in intuitiva Dei unius in substantia, & trini in personis, visione consistit. Tantum igitur de Incarnationis mysterio difficultas esse potest.

RESPONSIO.

Nullum videtur esse fundamentum sufficiens asserendi, quod Angelis viatoribus revelatum fuerit mysterium Incarnationis.

Prob. Nam revelatum fuisse, neque ex Scriptura, neque ex traditione, seu ex Patrum testimoniis, probabiliter colligi potest: imò videtur Scriptura pluribus locis repugnare: nam Ephes. c. 3. dicit Apostolus: *Mihi omnium sanctorum minimo data est gratia hæc, in Gentibus evangelizare investigabiles divitias Christi, & illuminare omnes, quæ sit dispensatio sacramenti absconditi à seculis in Deo, qui omnia creavit, ut innotescat principibus & potestatibus in cælestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei.* Et 1. ad Timoth. cap. 3. *Manifeste magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit Angelis, predicatum est Gentibus, &c.*

Dixi autem, Videtur repugnare, quia primus locus intelligi potest de circumstantiis, vel fructibus & effectibus Incarnationis, cum etiam superiorum ordinum Angeli sancti ignoraverint ante Christi ad cælos ascensum, & quos postea successivè per Apostolorum prædicationem, & institutionem, ac propagationem Ecclesiæ didicerint. Secundus verò de Incarnatione, non faciendâ, sed factâ, quam scilicet ut factam non cognoverunt sancti Angeli, nisi postquam revera facta est.

Porro, quod obiter observamus, aliquos saltem ex beatis Angelis mysterium Incarnationis, antequàm impleteretur, cognovisse, sive illud à primo instanti beatitudinis, sive postea tantum cognoverint, constat ex Gabriele, qui illud annuntiavit B. Virgini, & aliis Angelis, qui illud antea Prophetis revelaverant.

Dixi, Saltem, quia non omnes beatos Angelos mysterium Incarnationis, etiam quoad substantiam consideratum, ante ejus adimplerionem cognovisse colligunt nonnulli ex his Psalmi 23. verbis: *Quis est iste Rex gloriæ? Et his Isaie c. 63. Quis est iste, qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra?* Sed his textibus satis fit, si dicantur ex beatis Angelis aliqui, etiam tunc cum Christus in cælos ascendit, ignorasse aliquas hujus mysterii circumstantias, putâ quod Christus pro salute hominum moriturus fue-

rat, & postea resurrecturus. Hoc dicit S. Hieronymus, locum Isaie citatim interpretans. *Interrogant igitur Angeli, inquit, rei novitate perterriti. Mysterium enim passionis & resurrectionis Christi, secundum Apostolum Paulum, cunctis retrò generationibus fuerat ignoratum.*

Demus igitur omnes Angelos beatos etiam à principio beatitudinis cognovisse mysterium Incarnationis saltem quantum ad substantiam, quod certum non est. At inde concludi non potest, quod etiam illud per fidem cognoverint, cum adhuc essent in via. Nunc omnia quidem, quæ per fidem cognoscuntur in via, clarè per visionem beatificam cognoscuntur in patria, juxta illud Apostoli 1. Cor. cap. 13. *Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem.* Sed non omnia quæ cognoscuntur in patria, prius cognita fuerunt in via. Multa enim beatis in cælo revelantur, quæ viatoribus nunquam fuerunt revelata.

Obj. Incarnatio revelata fuit Adamo in statu innocentie. Ergo fuit etiam revelata Angelis viatoribus. *Prob. ant.* Nam Adamus in statu innocentie cognovit suum cum Eva matrimonium figuram esse futuræ conjunctionis Christi cum Ecclesia. *Prob. conseq.* Quia par est ratio pro Angelis viatoribus, & homine innocente. R. Prætermisso antecedente, quod negant aliqui, & dicunt, non Adamo, sed D. Paulo revelatum fuisse, quod per Adami cum Eva matrimonium conjunctio Christi cum Ecclesia præfigurata fuerit, neg. conseq. Nam pro Adamo, non pro Angelis, fuit specialis ratio: nam Christus non propter Angelos, sed propter homines venturus erat, & per Adami cum Eva matrimonium præfigurabatur Christi cum Ecclesia conjunctio.

Obj. Christus prædestinatus erat, ut esset caput hominum & Angelorum. Atqui conveniens fuit ut Angeli viatores per fidem caput suum cognoscerent. Ergo, &c. R. Christum prædestinatum fuisse, ut esset caput hominum, non solum quoad excellentiam & gubernationem externam, sed etiam quoad influxum gratiæ: unde Incarnatio est medium ordinatum ad salutem hominum; adeoque debuit revelari hominibus viatoribus: debuerunt enim hominibus viatoribus revelari media illis ad salutem consequendam necessaria. At Christus prædestinatus fuit, ut esset caput Angelorum quoad excellentiam & externam gubernationem tantum: unde Incarnatio non fuit medium ordinatum ad salutem Angelorum, adeoque necessarium non fuit, ut revelaretur Angelis viatoribus.

Præterea Incarnatio non fuit decreta, & sic Christus non fuit prædestinatus, ut esset caput hominum & Angelorum, nisi post absolutam prævisionem lapsus Adami, & decretum reparandi genus humanum. Ergo, quod Incarnatio esset decreta, & Christus prædestinatus caput hominum & Angelorum, convenienter Deus non revelavit Angelis, nisi post lapsum Adami; quo tempore jam erant Angeli in termino. Quod si Deus Adamo revelavit ante lapsum ejus, specialem ad hoc habuit rationem, qualem non habuit pro Angelis viatoribus, ut jam dictum est.

Obj. S. Augustinus lib. 5. de Genesi ad litt. c. 19. & cum eo S. Thomas hic q. 64. a. 1. ad 4. docent mysterium Incarnationis innotuisse Angelis à principio. Nam sic loquitur S. Augustinus: *Nuncii gratæ Angeli dicuntur, quo nomine generali universa illa superna Civitas nuncupatur, quem primum diem conditum existimamus. Nam nec illud eos latuit mysterium regni colorum, quod opportuno tempore revelatum est pro salute nostra Sic ergo fuit hoc (mysterium) absconditum à seculis in Deo, ut tamen innotesceret principibus & potestatibus Illis ergo à seculis innotuit, quia omnis creatura non ante secula, sed à seculis: ab ipsa enim exorta sunt secula, & ipsa à seculis, quoniam initium ejus initium seculorum est.*

Et S. Thomas: *Mysterium regni Dei, quod est impletum per Christum, omnes quidem Angeli à principio aliquo modo cognoverunt, maxime ex quo beatificati*

fecati sunt visione Verbi, quam demones nunquam habuerunt. Non tamen omnes Angeli cognoverunt perfectè, neque equaliter. Unde demones multo minus, Christo existente in mundo, perfectè mysterium Incarnationis cognoverunt.

Resp. Utrumque loqui tantum de sanctis Angelis, adeoque utrique satisfieri, si dicantur sancti Angeli à principio beatitudinis, quod brevi mora subsecutum est principium creationis, mysterium Incarnationis cognovisse in Verbo; quamvis, ut ait S. Thomas, non omnes æqualiter cognoverint; sed alii perfectius, alii minus perfectè, prout Deus eis revelavit.

ARTICULUS III.

Utrum via Angelorum aliquandiu, & quandiu duraverit.

RESPENSIO I.

VIA Angelorum aliquandiu duravit.

Prob. 1. Ex Script. Nam Ezechielis c. 28. Luciferus dicitur: *Perfectus in viis tuis à die conditionis tue, donec inventa est iniquitas in te.* Ex quibus verbis aperte colligitur Luciferum, ac proinde omnes alios Angelos reprobos (non enim ante Luciferum peccaverunt) in statu gratiæ, in quo conditi fuerant, aliquandiu perseverasse. Atqui Lucifer & alii Angeli reprobi tandiu fuerunt in statu viæ, quandiu fuerunt in statu gratiæ: tunc enim tantum desierunt esse in viâ, cum coeperunt esse in termino damnationis; & coeperunt esse in termino damnationis, cum peccaverunt, & peccando exciderunt à statu gratiæ. Ergo, &c.

Prob. 2. Ex Patribus. Secundum Patres, Angeli sancti gloriam consecuti sunt ob meritum perseverantiæ, sive quia in statu gratiæ, in quo conditi fuerant, liberè permanserunt. Ergo secundum Patres, Angeli sancti gloriam consecuti non sunt, nisi postquam in statu gratiæ, in quo conditi fuerant, liberè permanserunt: nam mercedis collatio supponit meritum in re. Ergo secundum Patres, Angeli sancti aliquandiu fuerunt, antequam gloriam consequerentur: nam permanere, dicit essentialiter aliquam durationem. Ergo secundum Patres, Angeli sancti aliquandiu fuerunt in viâ: non enim desierant esse in viâ, nisi cum gloriæ terminum affecti sunt.

Prob. ant. Ex S. Augustino lib. 22. de Civit. c. 1. In eo summo permanentibus ceteris (bonis Angelis) ut de sua sine fine permansione certi essent, tanquam præmium ipsius permansionis dedit. Lib. 12. ejusdem operis cap. 9. *Eo sunt isti ab illorum societate discreti, quod hi (boni) in eadem voluntate bona manserunt, illi (mali) ab ea deficiendo mutati sunt, mala scilicet voluntate.* Et inferius: *Istis (malis) mala voluntate cadentibus, illi (boni) amplius adjuti ad eam beatitudinis plenitudinem, unde se nunquam casuros certissimi fierent (liberè scilicet permanendo) pervenerunt.* Lib. de bono persever. cap. 7. *Diabolo cum suis cadente, in veritate steterunt (boni Angeli), & ad securitatem perpetuam non cadendi, in qua nunc eos esse certissimi sumus, pervenire meruerunt.* Et lib. de corr. & grat. cap. 11. *Angeli sancti.... cadentibus aliis per liberum arbitrium, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi; & hujus mansionis debitam mercedem recipere meruerunt, tantam scilicet beatitudinis plenitudinem, qua eis certissimum sit, semper se in illa esse mansuros.*

Ex S. Prospero lib. 1. de vita contemplat. cap. 3. *Merito sua stabilitatis (boni Angeli) in æternum felices effecti, de sua permansione securi sunt.*

Et ex Gregorio Magno lib. 5. Moral. c. 28. *Multipotens Deus naturam summorum Spirituum bonam, sed mutabilem condidit: ut & qui permanere nollet, ruerent; & qui in conditione persisterent... eo majoris apud Deum meriti fierent, quo mutabilitatis suæ motum statione fixissent.*

Prob. 3. Ratione. Vel Angeli sancti in primo instanti creationis suæ glorificati fuerunt, vel tantum postea. Non primum; alioquin aut nunquam fuerunt in viâ, aut simul in viâ & termino fuerunt. Utrumque autem falsum est & absurdum. Ergo secundum. Ergo aliqua mora intercessit inter eorum creationem & glorificationem. Ergo aliquandiu duravit eorum viâ: tandiu enim duravit eorum viâ, quandiu non fuerunt in glorificationis termino.

Similiter vel Angeli mali peccaverunt in primo instanti creationis, vel postea tantum peccaverunt. Non primum: Angeli enim mali creati fuerunt cum amore casto, quo proinde in primo instanti creationis suæ conversi sunt in Deum, eique adhaeserunt. Eos autem peccasse mortaliter in sensu composito hujus amoris, manifestè repugnat. Ergo secundum. Ergo inter eorum creationem & eorum peccatum, adeoque & eorum damnationem, aliqua intercessit mora. Ergo aliquandiu fuerunt in statu viæ: tandiu enim fuerunt, quandiu non fuerunt in termino damnationis.

RESPENSIO II.

Via Angelorum non diu duravit.

Prob. Angeli omnes cum mundo corporeo creati fuerunt, & jam erant in termino, quando Adamus lapsus est; nam mali Angeli jam peccaverant, & ob peccatum erant damnati, adeoque jam boni Angeli ob perseverantiam gloriam consecuti erant: Deum enim eodem instanti & Angelos deficientes damnavit, & permanentes glorificavit, quis negat? Atqui Adamus non longo post mundi corporei creationem tempore lapsus est. Ergo non diu duravit via Angelorum. Quandiu autem præcisè duraverit, quis certò definit?

ARTICULUS IV.

Quis ex reprobis Angelis primus peccaverit.

Nota 1. Multos ex Angelis, à Deo cum amore casto creatis, postea peccasse constat, 1. ex Scriptura. Nam Job cap. 4. dicitur: *Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem.* Et 2. B. Petri cap. 2. *Deus Angelis peccantibus non pepercit.* 2. Ex traditione, cujus certissimum monumentum est unanimis Patrum omnium consensus.

Nota 2. Unum, qui Diabolus, Satan, & Lucifer nominatur, inter Angelos, qui peccaverunt, primum peccasse, & deinde ceteros ad peccandum induxisse, communis est Patrum & Scholasticorum sententia, & colligitur ex Apocalyp. cap. 12. ubi dicitur: *Michael & Angeli ejus preliabantur cum dracone; & draco pugnabat, & angeli ejus: & non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in caelo.* Et projectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur Diabolus & Satanas, qui seducit universum Orbem: & projectus est in terram, & angeli ejus cum illo missi sunt.

Hic Angeli, qui peccaverunt, vocantur Angeli Satanæ, quia illo suadente peccaverunt, & Satanas illos ad defectionem suam pertrahendo fecit suos, illosque Deus, & quidem justè, ipsi voluit esse subiectos in pœnam consensus mali: *A quo enim quis superatus est, hujus & jure merito servus est.* Hinc de Satana dicitur lib. Job cap. 41. *Ipse est rex super universos filios superbia.* Et Matth. cap. 12. vocatur Princeps dæmonum, seu malorum angelorum: *Hic (Christus) non ejicit demones nisi in Beelzebub principe demoniorum.* Hinc homines, qui peccant, vocantur filii diaboli, quia cum primus omnium peccaverit, & exemplum peccandi dederit, est veluti primus peccantium parens. Sic 1. Joan. cap. 3. dicitur: *Qui facit peccatum, ex diabolo est: quoniam ab initio diabolus peccat.* Et Joan. cap. 8. Christus ait Phariseis: *Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio.*